

Όνοματεπώνυμο Υπ. Διδάκτορα	Βασιλική – Αμαρυλλίς Σκύφα
Τίτλος Διδακτορικής Διατριβής	«Αξιοποίηση πάνελ πολλαπλών βιοδεικτών, δεδομένων τρόπου ζωής και συμβατικών παραγόντων κινδύνου, για την ανάπτυξη προγνωστικών μοντέλων για τη γνωστική έκπτωση»
Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή	<ol style="list-style-type: none"> 1. Χριστόφορος Παπανδρέου (επιβλέπων), Επίκουρος Καθηγητής Διατροφής – Διαιτολογίας και Προαγωγής Υγείας, Τμήμα Επιστημών Διατροφής και Διαιτολογίας, Σχολή Επιστημών Υγείας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο 2. Γεώργιος Α. Φραγκιαδάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής Διατροφής και Μεταβολισμού, Τμήμα Επιστημών Διατροφής και Διαιτολογίας, Σχολή Επιστημών Υγείας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο 3. Νικόλαος Σκαρμέας, Καθηγητής Νευρολογίας, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Περίληψη	<p>Εισαγωγή: Η γνωστική έκπτωση (ΓΕ) και η άνοια είναι κρίσιμα προβλήματα της δημόσιας υγείας, τα οποία, εκτός από την υγεία και την ευημερία των ηλικιωμένων ατόμων, επηρεάζουν και τα μέλη του οικογενειακού και φιλικού τους κύκλου, τα οποία λειτουργούν ως φροντιστές. Επί του παρόντος, δεν υπάρχουν γνωστές αποτελεσματικές μέθοδοι για την πρόληψη ή την θεραπεία της άνοιας και οι διαθέσιμες μέθοδοι μπορούν μόνο να καθυστερήσουν την εξέλιξη της νόσου και την κλιμάκωση των συμπτωμάτων της. Ο εντοπισμός βιοδεικτών της ΓΕ που προηγείται της άνοιας, μπορεί να προσφέρει πληροφορίες για τους μηχανισμούς εξέλιξης της νόσου και να φανερώσει πιθανούς στόχους για την ανάπτυξη μοντέλων πρόγνωσης και αποτελεσματικών θεραπειών. Επειδή οι μεταβολικές και νευροεκφυλιστικές αλλαγές, που τελικά οδηγούν σε άνοια, συμβαίνουν τουλάχιστον 10-20 χρόνια πριν από την έναρξη των κλινικών συμπτωμάτων, η έρευνα εστιάζει κυρίως στα προκλινικά και προδρομικά στάδια.</p> <p>Σκοπός: Σκοπός της συγκεκριμένης μελέτης είναι να διερευνηθεί εάν οι παράγοντες του τρόπου ζωής μεταβάλλουν τις συσχετίσεις μεταξύ μεταβολικών διαταραχών και γνωστικής λειτουργίας, προκειμένου να διαλευκανθούν οι υποκείμενες βιολογικές διεργασίες και να εντοπιστούν ευκαιρίες για αποτελεσματικές στρατηγικές κατά της γνωστικής έκπτωσης. Στόχος μας είναι να αναπτύξουμε ένα εργαλείο πρόβλεψης για τη γνωστική έκπτωση, συνδυάζοντας πρωτεΐνες του εγκεφαλονωτιαίου υγρού (ENY) και μεταβολίτες, με δεδομένα τρόπου ζωής και συμβατικούς παράγοντες κινδύνου, καθώς και να</p>

	<p>χρησιμοποιήσουμε αλγόριθμους τεχνητής νοημοσύνης για βελτιωμένη αξιολόγηση κινδύνου.</p> <p>Μεθοδολογία και Δείγμα:</p> <p>Για να επιτύχουμε τους στόχους της παρούσας έρευνας, θα αξιοποιήσουμε δεδομένα από δύο Ελληνικές κοόρτες.</p> <p>Η πρώτη, η οποία ονομάζεται HELIAD, είναι μια πληθυσμιακή, πολυεπιστημονική, συνεργατική μελέτη, που έχει σχεδιαστεί για να εκτιμήσει τον επιπολασμό και τη συχνότητα εμφάνισης άνοιας, νόσο του Alzheimer (ΝΑ) και Ήπια Γνωστική Έκπτωση σε 1.960 ηλικιωμένα άτομα (≥65 ετών) που επιλέχθηκαν μέσω τυχαίας δειγματοληψίας από το αρχείο δύο ελληνικών δήμων, της Λάρισας και του Αμαρουσίου, καθώς και να διερευνήσει τη συσχέτιση του τρόπου ζωής τόσο με τη γνωστική δυσλειτουργία όσο και με τις σχετιζόμενες με την ηλικία, νευροψυχιατρικές παθήσεις.</p> <p>Η δεύτερη μελέτη, η οποία ονομάζεται ALBION, είναι μία διαχρονική, εν εξελίξει, μελέτη που στοχεύει να αντιμετωπίσει πολλά ερευνητικά ερωτήματα σχετικά με το προκλινικό και προδρομικό στάδιο της ΝΑ και να διερευνήσει πιθανούς δείκτες για την έγκαιρη ανίχνευση, την πρόβλεψη και την πρωτογενή πρόληψη της άνοιας. Το δείγμα της μελέτης αποτελείται από 180 άτομα, ηλικίας 40 ετών και άνω, τα οποία ανησυχούν, έστω και ελάχιστα, για την τρέχουσα γνωστική τους κατάσταση ή για τη μελλοντική τους γνωστική απόδοση.</p> <p>Συνεισφορά:</p> <p>Μέσω αυτής της έρευνας στοχεύουμε να ανιχνεύσουμε νέους συνδυασμούς μεταβολικών και πρωτεομικών βιοδεικτών γνωστικής έκπτωσης και εξασθένησης, η παρατήρηση των οποίων θα επιτρέψει την πιο έγκαιρη και έγκυρη διάγνωση της νόσου και την πρόγνωση της εξέλιξής της. Επιπλέον, θα εξετάσουμε τις συσχετίσεις μεταξύ των ταυτοποιημένων ομικών αποτυπωμάτων με καθιερωμένους και παραδοσιακά χρησιμοποιούμενους βιοδείκτες της ΝΑ, όπως είναι οι Αβ42, T-tau και P-tau, ενισχύοντας την κατανόησή μας σχετικά με τους βιολογικούς μηχανισμούς που διέπουν τις βιοπαθολογικές αλλαγές της ΝΑ. Τα αποτελέσματα αναμένεται, επίσης, να ρίξουν φως στο πώς ο τρόπος ζωής και ο μεταβολισμός αλληλεπιδρούν για να επηρεάσουν τη γνωστική έκπτωση, παρέχοντας πληροφορίες για την παθογένεση της νόσου και υποστηρίζοντας εξατομικευμένες στρατηγικές υγειονομικής περίθαλψης. Τέλος, χρησιμοποιώντας προηγμένες τεχνικές τεχνητής νοημοσύνης, θα αναπτύξουμε ένα μη επεμβατικό προγνωστικό εργαλείο, το οποίο θα βοηθήσει τους επαγγελματίες υγείας και τους ασθενείς να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις.</p>
Λέξεις - Κλειδιά	Ήπια Γνωστική Έκπτωση, Άνοια, Νόσος Alzheimer, Βιοδείκτες, Πρωτεομική, Μεταβολομική, Τρόπος ζωής